

Ранка Рађеновић

Састанак Генералне скупштине ЕУРБИКА и међународни симпозијум

Париз, Француска, 17–18. новембар 2008.

Састанак Генералне скупштине ЕУРБИКА (EURBICA), огранка Међународног архивског савета за Европу, одржан је 17. новембра 2008. у Паризу, у згради Националног архива Француске (Hotel de Rohan).

Међународни симпозијум са темом „Архиви сутра“, у организацији Националног архива Француске и УНЕСКО, одржан је 17–18. новембра у Паризу, у згради УНЕСКО, поводом 200-годишњице смештања Националног архива Француске у палате Hotel de Rohan и Hotel de Soubis. Ова годишњица била је повод за отварање изложбе „Сећање на догађаје“ у Француском националном архиву.

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ЕУРБИКА Париз, 17. новембар 2008.

Састанком је председавала Мартин Боадефр (Martine Boisdeffre), председница ЕУРБИКА. Усвојени су записник са састанка Генералне скупштине ЕУРБИКА одржаног 25. априла 2007. у Берлину и извештај о активностима ЕУРБИКА у периоду 2004–2008, који је поднео генерални секретар Јари Либек (Jari Lybeck). Оцењено је да су активности у овом периоду биле веома успешне. Новине у Статуту ЕУРБИКА образложене су новим моментима и изменама Статута МАС-а. Представљени су и актуелни пројекти ЕУРБИКА.

Пројекат EURONOMOS (Европско архивско законодавство online) представиле су Кристин Мартинез (Christine Martinez) и Хелен Сервант (Helene Servant). Завршена је прва фаза пројекта – развој базе података коју је финансирала Европска унија и допринос у садржају базе земаља чланица ЕУ. Друга фаза пројекта усмерена је на два циља: 1) да се обезбеди интероперабилност базе података са МАС-овим системом, као и сервер (доступност за друге бранше); 2) да се база података промовише у европским земљама које нису чланице ЕУ и да се обезбеди обука за коришћење. У реализацији пројекта наредне активности су везане за трансфер базе података до МАС-овог система и серије дводневних радионица широм Европе ради

обуке за коришћење базе података. Циљ је да у свакој земљи постоји кореспондент за базу података из стручне службе националне институције. Неке од ових радионица могле би се организовати у оквиру наредних конференција Округлог стола МАС-а, које би биле одржане у Европи, и током VIII европске конференције (Женева, 2010), али вероватно ће бити потребе за организовањем још неких у 2009. и 2011. години, са делимичном финансијском подршком РСОМ-а (Комисија МАС-а за програме).

Други пројекат, *обука предавача управљања архивском грађом*, представили су Кристин Мартинез и Јари Либек. Овај пројекат, развијен у сарадњи са архивском школом у Амстердаму, МАС-овом секцијом за образовање кадрова и бившим Комитетом за стручно усавршавање, успешно је презентован у Куала Лумпуру на XVI међународном конгресу архива. Прва фаза је усмерена на развијање методологије за обуку предавача за управљање архивском грађом. Радна група је конципирала приручник, а нацрт вебсајта биће урађен уз коришћење софтвера Moodle (отворен извор). Друга фаза ће омогућити ширење методологије и употпуњавање садржаја вебсајта. Чланови радне групе су Петер Хорсман (Peter Horsman) и Тијс Левен (Thiejs Laeven) из Архивске школе у Амстердаму, Едуар Васо (Edouard Vasseur) и Кристин Мартинез (Christine Martinez) из Француске, Кристјана Кристиндотир (Kristjana Kristindottir) из Исланда и Јари Либек (Jari Lybeck) из Финске. Активности везане за пројекат су следеће: да се састанак радне групе одржи до краја 2008, јер је финансирање делом обезбеђено од дотација Француске МАС-у, као и да радна група планира тродневне радионице у регионима ван Европе, у оквиру одржавања других стручних конференција.

Трећи пројекат је *модел квалификација у Европи*. Резолуцијом последње Европске конференције (Варшава, 2006), европском огранку МАС-а ЕУРБИКА дат је задатак да спроведе пројекат за развој *европског модела квалификација*. Ову одговорност ЕУРБИКА дели са SPA (Секција професионалних асоцијација). Пројекат је усмерен на развој методологије која би свакој институцији, организацији или асоцијацији омогућила да изгради сопствени модел квалификација. Прва фаза састојала се у успостављању уједначених механизма и водила ју је SPA. Друга фаза ће бити усмерена на развој методологије, уз коришћење појединачних случајева и постојећих модела. Без обзира на то што је методологија развијана за Европу, она ће бити доступна и другим регионима. Активности везане за овај пројекат су развој методологије по плану рада који је донет на Међународном архивском конгресу у Куала Лумпуру. Радна група ће размењивати мишљења путем електронске комуникације и сусретаће се током одржавања међународних конференција Округлог стола архива.

Мартин Боадефр је говорила о новом руководству МАС-а и стратешким правцима, наглашавајући да ЕУРБИКА подржава МАС-ов стратешки план уклапајући се у њега својим активностима. Циљ је да кроз МАС-ове активности доносиоци кључних одлука у националним и међународним организацијама, као и светска јавност, схвате да су управљање архивима и ар-

хивском грађом суштински предуслови за добро руковођење, улогу закона, отвореност администрације, очување колективне меморије човечанства и приступ грађана информацијама.

Представљајући извештај о раду ЕАГ (Европска архивска група), Мартин Боадефр је говорила о сарадњи са ЕУ. Веома је важно да председник ЕУРБИКА буде присутан на састанцима ЕВНА (Европски одбор националних архивиста – ЕУ), јер је овај Одбор иницирао стварање портала архива у Европи. Рад на овом пројекту, који се зове EUROPEANA, углавном финансира Европска комисија за стварање Центра ресурса на вебу о Европском приступу архивским описима (ResCAD). Пројекат треба да омогући централни приступ информацији о коришћењу стандарда у архивима Европе, укључујући смернице чланова и специјалну подршку стварања интерфејса између стандарда ISAD(G) и EAD. О овом пројекту, на којем раде стручњаци из архива, библиотека, музеја различитих европских земаља говорила је и Ангелика Мене-Хариц (Angelika Menne-Haritz) из Савезног архива Немачке.

На састанку Генералне скупштине ЕУРБИКА изабрани су нови чланови Управног одбора. Новоизабрани председник је Ангелика Мене-Хариц из Савезног архива Немачке, а генерални секретар Елен Серван из Дирекције француских архива.

Новоизабрана председница је говорила о главним смерницама у активностима ЕУРБИКА, које прате стратешке смернице и бизнис план МАС-а.

О VIII европској конференцији, која ће бити одржана у Женеви 2010, говорио је Андреас Келерхалс (Andreas Kellerhals), директор Федералног архива Швајцарске. Конференција ће бити посвећена *дигиталном архивирању*. Организатори конференције су ЕУРБИКА и СПА, у сарадњи са Националним архивом Швајцарске и Националном професионалном асоцијацијом земље домаћина. Конференција има три главна циља: понуду професионалног садржаја о електронској грађи и архивима у 2010. години високог нивоа, повезивање генерација и привлачење младих, успостављање сарадње са научним експертима, узимајући у обзир могућност присуства агенције УН. Радови из области заштите електронских докумената и њиховог архивирања шаљу се Научном комитету чији су чланови: Мартин Боадефр (Martine de Boisdeffre, Француска/EURBICA); Натали Сيني (Natalie Ceeney, УК); Кристина Бјанки (Cristina Bianchi, Швајцарска); Андреас Келерхалс (Andreas Kellerhals, Швајцарска); Кристин Мартинез (Christine Martinez, Француска/SPA); Ангелика Мене-Хариц (Angelika Menne-Haritz, Немачка); Јуси Нуортева (Jussi Nuorteva, Финска); Хартмут Вебер (Hartmut Weber, Немачка). Радни језици конференције биће енглески и француски. О распореду наредних састанака ЕУРБИКА накнадно ће бити одлучено.

После састанка Генералне скупштине ЕУРБИКА одржаног у палати Hotel de Rohan, учесници су у другој згради Архива, Hotel de Soubis, разгледали изложбу под називом „Сећање на догађаје“, отворену поводом 200-го-

дишњице смештања Националног архива у ове две палате (1808, у време Наполеона). На простору од 600 м², у централном делу приказани су гвоздени орман са документима из великог депоа Наполеона III и посебна комора са прибором за израду папируса. Око ових централних делова, у таласу ширине два метра и бојама француске заставе, на веома модеран начин и уз помоћ савремене технике представљено је 250 оригиналних докумената, од којих већина готово није излагана, почев од најстаријег документа из VII века. Изложбу, која ће бити отворена до 15. јуна 2009, прати каталог од преко 150 страница.

МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈУМ „АРХИВИ СУТРА“ УНЕСКО, Париз, 17–18. новембар 2008.

Симпозијум је отворио заменик директора за комуникације и информисање УНЕСКО-а Абдул Вахид Кан (Abdul Waheed Khan). Уводни говор на тему „*Меморија, историја и грађани*“ одржао је Пјер Нор (Pierre Nora) из Француске академије наука, председник Комитета за обележавање 200-годишњице Националног архива Француске. Симпозијум је одржан у три сесије.

Општа тема I сесије била је *Архиви у XXI веку: веома различита слика*. Сесијом је председавао Пјер Нор, а поднети су следећи реферати: *Стубови и изазови глобализације* (Јан Вилсон/Ian Wilson, библиотекар и архивиста из Канаде, председник МАС-а); *Културе, праксе и обичаји*: Ситуација у Француској (Изабела Нојшвандер/Isabelle Neuschwander, директор Националне архивске службе Француске); Преглед архива у свету (Јоан Ван Албада/Joan van Albada, помоћник генералног секретара МАС-а); Архиви између писаног и оралног материјала (Келебогил Каби/Kelebogile Kgabi, руководиолац Националног архива и информативног одељења Боцване); Архиви и Европа (Мартин де Боадефр/Martine de Boisdeffre, директор Дирекције француских архива, директор у Француском министарству за културу и комуникације).

Председавајући II сесије, са темом *Добро и лоше коришћење архива*, био је Жан Фавије (Jean Favier), председник Француске комисије за UNESCO. Излагања су имали: Роберт Бадинтер (Robert Badinter), бивши министар правде – *Архиви и закон*; Перине Канавађо (Perrine Canavaggio), заменик генералног секретара МАС-а и Клер Бернар Дост (Claire Bernard Deust), индивидуални члан МАС-а – *Архиви и људска права*; Хартмут Вебер (Hartmut Weber), председник Савезног архива Немачке и Анете Вифјорка (Annette Wiewiorka), историчарка, специјалиста за јеврејско питање XX века – *Архиви и идентитет*; Жак Жилијар (Jacques Julliard) историчар, предавач на Институту за политичке науке и Факултету за друштвене науке; Ерик Норберг (Erik Norberg), бивши генерални директор Архива Краљевине Шведске; Шарл Кечкемети (Charles Kecskemeti), бивши генерални секретар

МАС-а; Силви Косана (Sylvie Cusanas), директор Архива области Од – *Архиви и демократија*.

III сесијом, на тему *Изазови 21. века*, председавао је Јуси Нуортева (Jussi Nuorteva), генерални директор Архива Финске.

Одржан је округли сто на тему *Електронска револуција и дигитализација* (Франсоа Банат-Бергер/Francoise Banat-Berger, задужен за технолошке иновације и стандардизацију у Француском националном архиву; Оливије де Солан/Olivier de Solan, Одељење за технолошке иновације у Дирекцији француских архива; Џорџ Мекензи/Georges Mackenzie, руководилац Националног архива Шкотске; Жоел Суркоф/Joel Surcouf, директор Архива области Мајен; Ен Бурнел/Anne Burnel, руководилац Архива француских пошта), као и на тему *Феномен масовности у архиву* (Елизабет Рабу/Elisabeth Rabut, генерални инспектор у Дирекцији француских архива; Рамон Круз Мундет/Ramon Cruz-Mundet, помоћник генералног директора Националног архива Шпаније; Доминик Шнапер/Dominique Schnapper, директор студија на Факултету за друштвене науке и члан Конституционалног савета; Силвен Манвил/Sylvain Manville, одговоран за архиве при Министарству унутрашњих послова; Анри Зубер/Henri Zuber, руководилац Архива француске железнице и бивши председник Асоцијације француских архивиста).

На завршетку симпозијума Кшиштоф Помијан (Krzysztof Pomian), директор за истраживања у Француском националном научно-истраживачком центру, професор на Универзитету „Никола Коперник“ у Торуну и директор за науку у Европском музеју у Бриселу, истакао је да архиви представљају сведочанство историје и да чувају трагове ишчезлих цивилизација. Осим архива који чувају документарну грађу, значајну улогу имају и „орални архиви“ јер су то осећања људи, као и приватни архиви. Ако је некада постојало мишљење да су „архиви нешто као ствараоци прашине“, данас, како је рекао К. Помијан, у ери електронских докумената архиви то сигурно не могу бити.